

# Wandelen en fietsen in groep

## 1. Fietsen in groep

Fietsers in groep hebben de keuze tussen het volgen van de reglementen voor individuele fietsers of voor fietsers in groep (op voorwaarde dat de groep bestaat uit ten minste 15 fietsers). Als groep heb je meer mogelijkheden, maar ook bepaalde verplichtingen.

### 1.1 Zoals individuele fietsers

#### Waar fietsen?

Je moet de fietspaden gebruiken. Het fietspad wordt aangeduid door twee evenwijdige witte stippellijnen. Je moet het fietspad volgen dat rechts in je rijrichting ligt. Op een tweerichtingsfietspad kan het zijn dat je links in de rijrichting moet volgen. Dus: opgelet aan de kruispunten voor autobestuurders die je niet altijd verwachten! Het blauwe gebodsbord D10 verplicht voetgangers en fietsers het deel van de openbare weg te gebruiken dat voor hen is voorbehouden. Dit zal bijv. het geval zijn bij werken die het trottoir in beslag nemen. De fietsers mogen de voetgangers die er zich bevinden niet in gevaar brengen.

Bij gebrek aan fietspaden moet je de rijbaan volgen. Maar je mag ook de parkeerzones en de gelijkgrondse bermen gebruiken, rechts in je rijrichting gelegen, op voorwaarde dat je voorrang verleent aan de weggebruikers die er zich bevinden. Buiten de bebouwde kom mag je ook de trottoirs en verhoogde bermen gebruiken (maar je moet er voorrang geven aan de voetgangers). Op de rijbaan fiets je zo rechts mogelijk (niet in de goot, opgelet voor rioolroosters). Je mag er met twee naast elkaar rijden, behalve wanneer het kruisen met een tegenligger onmogelijk is (binnen en buiten de bebouwde kom) of wanneer er achteropkomend verkeer in aantocht is (buiten de bebouwde kom). Autosnelwegen en autowegen zijn verboden terrein voor fietsers.

#### Afslaan en oversteken

Steek je arm uit telkens als je van richting gaat veranderen, behalve als dit je veiligheid (evenwicht) in het gedrang brengt. Tweewielers die op het einde van een fietspad rechtdoor rijden op de rijbaan, voeren geen manoeuvre uit. Ze moeten dus geen voorrang verlenen aan de andere weggebruikers op de rijbaan. Als je bij het oversteken links gaat afslaan, moet je wel voorrang geven aan de bestuurders die de rijbaan volgen. Rijd je op een fietspad en is er een oversteekplaats voor fietsers (witte blokken), dan moet je die gebruiken. Wees voorzichtig op rotondes. Door ervoor te zorgen dat je je in het gezichtsveld van de automobilisten bevindt, loop je minder risico aangereden te worden door automobilisten die de rotonde verlaten.

#### Andere verplichtingen

Tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag, en overdag wanneer de zichtbaarheid minder dan ongeveer 200 meter bedraagt, moet je fiets voor- en achteraan verlicht zijn.

### 1.2 Fietsers in groep

#### Waar en hoe rijden?

Gebruik van de fietspaden is niet verplicht. Met maximum twee naast elkaar rijden mag altijd op voorwaarde dat je gegroepeerd blijft. Op een rijbaan zonder rijstroken mag je niet meer dan de breedte van 1 rijstrook



gebruiken of de helft van de rijbaan. Op een rijbaan met rijstroken gebruik je alleen de rechterraijstrook. Let op: deze mogelijkheden gelden alleen als je werkelijk in groep blijft.

### **Wegkapiteins en begeleidende auto's**

In groep fiets je best altijd met begeleiders (voor en achter de groep). Zij kunnen eventueel gebruik maken van fluitsignalen om de groep te sturen. Bijv. éénmaal fluiten betekent opletten, tweemaal fluiten is stoppen. Een groep van 15 tot 50 fietsers mag door minstens 2 wegkapiteins begeleid worden en mag voorafgegaan en gevolgd worden door een begeleidende auto. Als er maar één begeleidend voertuig is, moet dit de groep volgen. Indien de groep van 51 tot 150 fietsers telt, moet de groep door minstens 2 wegkapiteins begeleid worden én moet hij voorafgegaan en gevolgd worden door een begeleidende auto. De begeleidende auto's moeten de groep op ongeveer 30 meter voorafgaan of volgen. Ze dragen een goed zichtbaar blauw bord met daarop het verkeersbord A51 (gevarendriehoek) en daaronder het symbool in het wit van een fiets. Vanaf 151 fietsers ben je verplicht je groep op te splitsen.

Wegkapiteins moeten minstens 21 jaar oud zijn en om de linkerarm een band dragen met de nationale driekleur en het woord 'wegkapitein'. Ze mogen het verkeer niet stilleggen op een kruispunt met verkeerslichten. Ze mogen dus geen toestemming geven om door het rood te rijden. Indien het licht op oranje springt als slechts een deel van de groep het kruispunt is opgereden, moet de rest van de groep, inclusief de wegkapitein, stoppen en wachten tot het terug groen wordt. Op kruispunten zonder verkeerslichten kunnen ze het verkeer wel stilleggen door middel van een bord met de afbeelding van verkeersbord C3 (witte cirkel met rode rand), en kunnen ze aanwijzingen geven.

## **2. Wandelen in groep**

Het verkeersreglement maakt een onderscheid tussen groepen voetgangers zonder of met leider.

### **2.1 Voetgangers in groep zonder leider**

#### **Waar stappen?**

Je moet als voetganger altijd de begaanbare trottoirs gebruiken of de delen van de openbare weg die voor voetgangers zijn voorbehouden. Bij gebrek aan trottoirs of delen van de openbare weg die voor voetgangers zijn voorbehouden, moet je de begaanbare verhoogde berm volgen en, als er geen zijn, de begaanbare gelijkgrondse berm. Zijn er geen bermen, dan mag je op het fietspad lopen. Maar je moet voorrang geven aan de fietsers en de bromfietsers. Je mag ook op de vrije parkeerstroken lopen. Zijn er geen trottoirs, delen van de openbare weg voor jou voorbehouden door het verkeersbord D9 (D10), bermen of fietspaden, dan ga je op de rijbaan, links in je richting, zo dicht mogelijk bij de rand (dus achter elkaar). Autosnelwegen en autowegen zijn verboden voor voetgangers.

#### **Waar en hoe oversteken?**

Is er op minder dan ongeveer 30 meter een oversteekplaats voor voetgangers (zebrapad), dan moet je die gebruiken. Het is ook beter om over te steken op een bewaakte oversteekplaats, waar het verkeer door een bevoegd persoon of door verkeerslichten geregeld wordt. Is er een agent of ander bevoegd persoon die de oversteekplaats bewaakt? Dan mag je pas oversteken wanneer die het toelaat. Zijn er verkeerslichten? Dan moet je wachten tot het voetgangerslicht op groen staat. Verspringt het voetgangerslicht tijdens het oversteken op rood, dan mag wie zich op de rijbaan bevindt verder oversteken. Wie zich echter nog op het trottoir bevindt, wacht tot het terug groen is (ook als je in groep bent). Op een niet-bewaakte oversteekplaats moet je voorzichtig oversteken met inachtneming van de naderende voertuigen.

Is er geen zebrapad in de buurt, plan de oversteek dan waar je goed ziet en goed gezien wordt: niet in een bocht, op een helling, onder een brug of tussen geparkeerde voertuigen. Kijk links, rechts, en opnieuw links om te zien of er verkeer komt. Steek pas over als er geen naderende voertuigen zijn of wanneer die nog op voldoende afstand verwijderd zijn om veilig over te steken. Blijf ook tijdens het oversteken goed opletten. Nadert er een voertuig terwijl de groep aan het oversteken is, dan moeten de personen die nog moeten oversteken, wachten. Blijf niet in het midden van de rijbaan staan voor een voertuig dat nadert uit de



andere richting! Steek de rijbaan loodrecht over, zonder te slenteren, te hollen of te stoppen.

### **Zorg ervoor dat je goed zichtbaar bent**

Draag helder gekleurde kledij. Zo word je, vooral overdag, goed opgemerkt. Draag tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag of bij slechte zichtbaarheid reflecterende kledij en reflectoren om beter op te vallen.

## **2.2 Groepen voetgangers (minimum 5 personen) met een leider**

### **Waar stappen?**

Volg bij voorkeur en in die volgorde de trottoirs, de delen van de openbare weg die voor voetgangers zijn voorbehouden door het verkeersbord D9 of D10, bermen, fietspaden of parkeerstroken. Zijn die niet voorhanden, dan moet je wel de rijbaan volgen. Groepen voetgangers van minimum vijf personen die op de rijbaan lopen, vergezeld van een leider, zijn niet verplicht om rechts te lopen. Ze mogen ook links op de rijbaan lopen, op voorwaarde dat ze achter elkaar stappen. Ga best op één rij, achter elkaar, zo dicht mogelijk bij de rand van de rijbaan. Is het aangewezen om als groep in meerdere rijen te stappen, dan loop je in elk geval rechts, neem je zeker niet meer dan de helft van de rijbaan in beslag en zorg je voor extra begeleiding.

### **Signalisatie met verlichting**

Tussen het vallen van de avond en het aanbreken van de dag en overdag bij slechte zichtbaarheid (niet verder dan 200 meter) moet de groep die de rijbaan volgt op de volgende manier gesignaleerd zijn: als ze rechts stapt met een wit of geel licht links vooraan en een rood licht links achteraan, als ze links stapt met een rood licht rechts vooraan en een wit of een geel licht rechts achteraan. Bij grote groepen moeten ook de zijkanten verlicht worden met witte of gele lichten, om het even of ze nu links of rechts stappen.

### **Hoe oversteken?**

Een groep voetgangers vergezeld van een leider moet zich houden aan dezelfde regels als die voor de groep zonder leider (zie hoger). Het verkeersreglement bepaalt dat naderende voertuigen voorrang moeten verlenen aan een overstekende groep kinderen, personen met een handicap of senioren onder toezicht van een leider. Ze mogen in één keer oversteken, zelfs wanneer tijdens het oversteken voertuigen in aantocht zijn. Het verkeersreglement bepaalt ook dat bestuurders een groep voetgangers die gevormd is naar aanleiding van culturele, sportieve en toeristische evenementen, niet mogen doorbreken. Ze moeten de aanwijzingen volgen van de wegkapiteins. Wanneer het voetgangerslicht op rood springt, moet het gedeelte van de groep dat op dat moment nog niet begonnen was met het oversteken van de rijbaan, wachten tot het groen wordt.

## **3. Enkele algemene tips**

### **3.1 Wat als er een ongeval gebeurt?**

Contacteer de hulpdiensten (112) en vertel hen precies wat er gebeurd is, waar en hoe. Verleen EHBO als je kunt, maar verplaats zwaargewonde slachtoffers niet. Je blijft de leider; blijf dus kalm en zorg voor de veiligheid van de rest van de groep. Probeer een tweede ongeval te vermijden (waarschuw naderende weggebruikers tijdig). Noteer indien mogelijk meteen de naam van de getuigen van het ongeval.

### **3.2 Tips voor fietsers**

Kijk uit. Probeer zeker op kruispunten, in- en uitritten en bij richtingveranderingen, zicht te hebben op het verkeer rondom je. Draag kleding met heldere kleuren, draag 's nachts lichtweerkaatsers. Zorg dat je fiets steeds wettelijk in orde is: bel, remmen, lichten (reservelampjes) en reflectoren. Maar verwaarloos ook de andere delen niet: banden, wielen, ketting, enz. Neem reparatiemateriaal mee voor lekke banden. Rij assertief en vooruitziend. Steek je niet weg in het verkeer, baken je positie af op de rijbaan, voorzie de fouten en de onachtzaamheid van de autobestuurders. Bedenk evenwel dat jij de kwetsbare partij bent bij



een ongeval. Al eens gedacht aan het dragen van een fietshelm?

### **3.3 Kinderen in de auto**

Afdelingen die af en toe activiteiten voor gezinnen en kinderen opzetten, komen vroeg of laat in aanraking met de wettelijke bepalingen op het vervoer van kinderen in de auto. Sinds 1 september 2005 moet elk kind in de wagen over een volwaardige plaats beschikken. Kinderen (jonger dan 18 en kleiner dan 1,35 m) moeten bovendien in een voor hen geschikt kinderbeveiligingssysteem vervoerd worden. Voor kinderen van 1,35 m of groter kan je kiezen tussen het gebruik van een kinderbeveiligingssysteem of de autogordel. De combinatie van autogordel en verhogingskussen blijft aanbevolen tot 36 kg of 1,50 m. Nadien volstaat het dragen van de autogordel.

In geval van incidenteel vervoer over een korte afstand, voor kinderen die niet door de ouders worden vervoerd, is er een uitzondering op de regel voorzien. Wanneer er geen of onvoldoende kinderbeveiligingssystemen beschikbaar zijn in de wagen, mogen kinderen van 3 jaar en ouder achterin zonder kinderbeveiligingssysteem worden vervoerd. Ze moeten dan de veiligheidsgordel dragen. Opgelet: deze uitzondering geldt dus niet voor kinderen die door hun ouders worden vervoerd. Voor de eigen kinderen van de bestuurder geldt de algemene regel: kinderbeveiligingssysteem verplicht indien ze kleiner zijn dan 1,35 m.

### **3.4 Houd je verzekeringspapieren bij de hand**

Het is nuttig om als eindverantwoordelijke enkele aangifteformulieren 'Lichamelijke ongevallen' op zak te hebben (zie Deel 6 Ondersteuning door Landelijke Gilden, Hoofdstuk 2 Formulieren.) De achterzijde van dit formulier moet immers door de behandelende geneesheer worden ingevuld. Dit kan je zelf of het lid dat bij een ongeval betrokken is loopwerk besparen.

## **4. Praktisch**

Bijkomende informatie kan je vinden op:

<https://www.veiligverkeer.be/inhoud/fietsers-in-groep-plaats-op-de-weg/>

<https://www.politie.be/5998/nl/nieuws/veilig-fietsen-in-groep>

[https://www.youtube.com/watch?v=rA-g2Iz8HeY&feature=player\\_embedded](https://www.youtube.com/watch?v=rA-g2Iz8HeY&feature=player_embedded)

